

Gemeente HOEILAART

Klimaatactieplan

COLOFON

Samenstelling: Gemeentebestuur Hoeilaart, Milieudienst

Redactie: Interleuven

Eindredactie: Provincie Vlaams-Brabant

Bron:

Provincie Limburg, Model gemeentelijk klimaatactieplan (of Sustainable Energy Action Plan - SEAP)

Dit document is opgesteld in het kader van 'Vlaams-Brabant Klimaatneutraal' en de samenwerking met de gemeenten, en past in het Europese Burgemeestersconvenant.

De provincie Vlaams-Brabant en Interleuven zijn door de EU erkend als coördinator voor het Burgemeestersconvenant. Ze ondersteunen de Vlaams-Brabantse gemeentebesturen. Het volledige ondersteuningsaanbod kan je bekijken op www.vlaamsbrabant.be/klimaatneutraal.

Meer info:

Gemeente Hoeilaart, milieudienst@hoeilaart.be

Provincie Vlaams-Brabant, klimaatneutraal@vlaamsbrabant.be

Voorwoord

Liefst 80% van de CO₂-uitstoot is het gevolg van stedelijke activiteiten. Lokale overheden staan dicht bij de bevolking en spelen dus een cruciale rol bij het afremmen van de klimaatverandering. De Europese Commissie lanceerde daarom het Burgemeestersconvenant (Covenant of Mayors). Gemeenten en steden die dit convenant ondertekenen engageren zich om concrete maatregelen te nemen om hun CO₂-uitstoot tegen 2020 met minstens 20% terug te dringen ten opzichte van 2011. Op 25 juni 2014 ondertekende de gemeente Hoeilaart het Burgemeestersconvenant. Hiermee geeft het bestuur aan dat ze een klimaatbeleid wil uittekenen met als doel de actoren waarop de gemeente een invloed heeft, aan te zetten tot minder energiegebruik. Op die manier wil de gemeente een steentje bijdragen aan het beperken van de opwarming van onze aarde en aan het leefbaar houden van onze planeet voor toekomstige generaties.

Het gemeentebestuur heeft uiteraard in de eerste plaats een invloed op het energiegebruik verbonden aan de eigen werking en het eigen patrimonium. Omdat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft, engageert het Hoeilaartse gemeentebestuur zich dan ook om haar eigen energiegebruik met 20% te verminderen. Dit wil ze verwezenlijken door bij nieuwbouw voor de energiezuinigste opties te kiezen, bestaande gebouwen energiezuiniger te maken, hernieuwbare energie te gebruiken en rationeel energieverbruik te promoten onder het gemeentepersoneel en tijdens evenementen. Daarenboven zal bij elke toekomstige beleidsbeslissing die een energie-component bevat, steeds een "energie-toets" worden uitgevoerd om na te gaan wat de invloed van de voorliggende opties is op het energieverbruik en dit als een van de belangrijke beslissingsparameter op te nemen in de uiteindelijk beleidskeuze.

Het energieverbruik van de gemeentelijke diensten, werking en gebouwen komt in Hoeilaart slechts met 3,35% van de totale CO₂ uitstoot overeen. De huishoudens daarentegen zijn verantwoordelijk voor maar liefst 51% van de CO₂ uitstoot. Daarom werd een zeer uitgebreid premiereglement opgesteld dat energiezuinige nieuwbouw en renovaties ondersteunt. Ook voor installaties om hernieuwbare energie op te wekken, kan men een premie bekomen. Er zullen uitvoerige informatiecampagnes gevoerd worden om de energie-efficiëntiewinsten van dergelijke investeringen toe te lichten. Daarnaast zullen nog vele andere campagnes gevoerd worden rond energie-efficiënte huishoudtoestellen, verlichting, afvalverwerking, consumptie, enz. Het vooropgestelde doel voor de huishoudens is een vermindering van de CO₂ uitstoot met 4,3%.

Een andere belangrijke sector waar de CO₂ uitstoot kan teruggedrongen worden is transport. Door de technologische vooruitgang die tussen 2011 en 2020 verwacht wordt en bijkomende maatregelen die het gemeentebestuur plant zoals de promotie van wandelen en fietsen in Hoeilaart, alsook het gebruik van elektrische voertuigen, carpoolen en het openbaar vervoer, verwachten we dat de CO₂ uitstoot die voortvloeit uit verplaatsingen op het Hoeilaarts grondgebied met de helft kan teruggedrongen worden.

Tenslotte zullen er ook inspanningen van de bedrijven en de 2 scholen op Hoeilaarts grondgebied verwacht worden. Via informatiecampagnes en gezamenlijke projecten, zullen we hen begeleiden in het optimaliseren van het energiegebruik in hun gebouwen en hun werking.

De doelstelling van de gemeente Hoeilaart is dat de vooropgestelde maatregelen allemaal samen 20,52% CO₂ vermindering zouden opleveren. Dit is zeer ambitieus en het bestuur hoopt dit samen met alle burgers waar te maken. Maar, nog belangrijker dan de cijfers op papier, is we er naar streven dat alle inwoners van Hoeilaart de "klimaat-klik" gaan maken, dat ze automatisch bij aankopen gaan nadenken over het energieverbruik verbonden aan die aankoop, dat ze hun woning energiezuinig gaan maken, binnen Hoeilaart te voet gaan of met de fiets, samen naar de match op verplaatsing rijden, met de fiets of het openbaar vervoer pendelen, herbruikbare bekertjes gebruiken tijdens fuiven, kortom dat jong en oud bewust met energie zal omgaan.

Het klimaatplan dat vandaag wordt voorgesteld is niet enkel de leidraad voor het klimaatbeleid van de komende 4 jaar, het is ook de aanzet voor een lange termijn klimaatbeleid dat er voor zal zorgen dat Hoeilaart over de jaren heen evolueert naar een klimaat neutrale gemeente. Daarvoor is het tijd dat we allemaal, inwoners, gemeentepersoneel, het bestuur... iedereen van 2 tot 102 de klimaatklik maken! Jij doet toch ook mee?

Eva De Bleeker
Schepen van Energie

Inhoud

1.	Kader: Burgemeestersconvenant	6
2.	Doel	7
	2.1. Algemene uitgangspunten	7
	2.2. Ambitie en visie van de gemeente	8
3.	Algemene strategie	9
4.	Huidige situatie	10
	4.1. Algemeen	10
	4.2. Gemeentelijke nulmeting	10
	4.2.1. De nulmeting in Hoeilaart	10
	4.2.2. Een vermindering van CO ₂ -uitstoot t.o.v. de nulmeting 2011	11
	4.2.3. De vergelijking van de nulmeting in Hoeilaart met een gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente	12
	4.3. Inventaris bestaande werking en projecten	13
	4.4. Business as Usual-scenario 2020 (BAU 2020)	13
	4.5. Maatregelentool	14
5.	Gemeentelijk klimaatactieplan	16
	5.1. Organisatorisch	16
	5.1.1. Intern	16
	5.1.2. Extern	17
	5.2. Participatieve aanpak	17
	5.3. Financieel	18
	5.4. Geplande acties en maatregelen	19
	5.4.1. Gebouwen, installaties en voorzieningen	19
	5.4.2. Mobiliteit	21
	5.4.3. Hernieuwbare energie	22
	5.4.4. Natuur en biodiversiteit	22
	5.4.5. Landbouw	23
	5.4.6. Afvalbeleid	24
6.	Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?	25
7.	Verwachte CO ₂ -besparingen	34
	7.1. Gemeente	34
	7.2. Huishoudens	35
	7.2.1. De ambitie van de Hoeilaartse huishoudens	35
	7.2.2. CO ₂ -uitstoot vermindering van een aantal voorgestelde maatregelen	35
	7.3. Tertiaire sector	35
	7.4. Transport	36
8.	Rapportering en monitoring	37

1. KADER: BURGEMEESTERSCONVENANT

Liefst 80% van het energiegebruik en de CO₂-uitstoot is het gevolg van stedelijke activiteiten, en CO₂ is met voorsprong het belangrijkste broeikasgas. Lokale overheden staan dicht bij de bevolking en spelen daarom een cruciale rol bij het afremmen van de klimaatverandering. Hét instrument hiervoor is het Covenant of Mayors of het Burgemeestersconvenant. Gemeenten en steden die dit convenant ondertekenen, engageren zich om concrete maatregelen te nemen om hun CO₂-uitstoot tegen 2020 met minstens 20% terug te dringen. Europa werkte hiervoor een stappenplan uit dat elke gemeente kan gebruiken. De provincie Vlaams-Brabant en Interleuven treden op als 'Coördinator van het Convenant' en staan de gemeenten bij.

Stap 1: Nulmeting

Om te weten hoeveel CO₂ er bespaard moet worden, moet de gemeente eerst een nulmeting uitvoeren. Deze nulmeting gaat voor verschillende sectoren - huishoudens, transport, industrie, openbare verlichting ... - na hoeveel CO₂ ze uitstoten. Het basisjaar voor de nulmeting is 2011. VITO, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, werkte in opdracht van de Vlaamse Overheid een handige Excel-tool uit die de gemeente met eigen gegevens kan aanvullen.

Stap 2: Opstellen klimaatactieplan

De gemeente moet na de ondertekening een klimaatactieplan opstellen en indienen bij de Europese Commissie. Dit klimaatactieplan bevat een opsomming van de maatregelen die de gemeente zal nemen om de CO₂-reductie (20% of meer) te bereiken.

Stap 3: Uitvoering

De maatregelen worden omgezet in de praktijk.

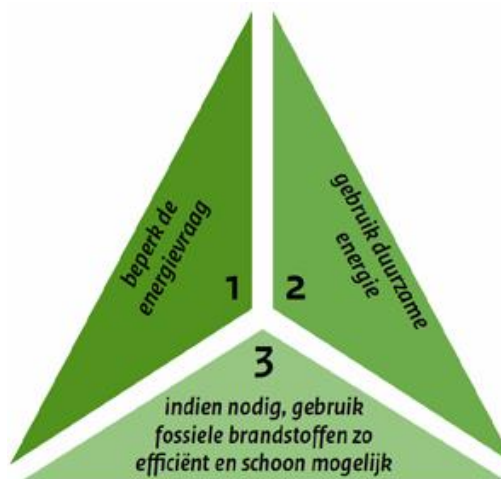
Stap 4: Rapportering en monitoring

Elke twee jaar na het indienen van het klimaatactieplan dient de gemeente een implementatierapport in bij de Europese Commissie met daarin een stand van zaken en tussentijdse resultaten. Elke 4 jaar moet een nieuwe CO₂-meting (monitoring) gebeuren. De gemeente kan hiervoor beroep doen op de cijfers die worden aangeleverd door VITO en de Vlaamse overheid.

2. DOEL

2.1. Algemene uitgangspunten

De gemeente zet zowel in op korte termijnwinsten als op lange termijnacties. De **Trias Energetica** is daarbij het uitgangspunt: de gemeente onderneemt stappen om de energievraag te verminderen (stap 1), om duurzame energie op te wekken en te gebruiken (stap 2) en om aan de resterende (fossiele) energievraag te voldoen met efficiënte, schone technieken (stap 3).

Trias Energetica

Figuur 1: model Trias Energetica

Daarbij hanteert de gemeente **drie belangrijke principes**:

1) De gemeente geeft het goede voorbeeld

De gemeente speelt op verschillende vlakken een voorbeeldrol: als consument, dienstverlener, planner, adviseur, initiator...

2) Samen aan de slag

De gemeente betreft bedrijven, organisaties, burgers en kennisinstellingen bij de opmaak en de uitvoering van het gemeentelijk klimaatbeleid. En ze neemt deel aan initiatieven die worden georganiseerd in het kader van 'Vlaams-Brabant klimaatneutraal'.

Het feit dat iedereen zich bewust wordt van het effect en gevolgen van de uitstoot van de broeikasgassen op ons klimaat, levenswijze, gezondheid en het feit dat elk individu er wel degelijk iets aan kan doen, moet het eindresultaat zijn van onze doelstelling ("klimaat-klik").

3) Klimaatbeleid is dynamisch beleid

Kennis over klimaat is in volle evolutie. Ook het gemeentelijk klimaatplan is geen vaststaand gegeven, maar kan steeds bijgestuurd worden.

Een gemeentelijk klimaatbeleid gaat verder dan het verminderen van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot alleen. De economische en sociale aspecten, binnen het breder kader van **duurzame ontwikkeling**, mogen hierbij niet uit het oog verloren worden.

Een sterk klimaatbeleid zal bovendien plaats moeten krijgen in alle beleidsdomeinen (bouwen en wonen, integraal waterbeheer, ruimtelijke ordening, mobiliteit, biodiversiteit, kansarmoede,...).

2.2. Ambitie en visie van de gemeente

Met dit klimaatplan engageert de gemeente Hoeilaart zich om tegen 2020 de CO₂-uitstoot te verminderen met minstens 20%. Ze doet dat door gedragsverandering te bewerkstellingen die leidt tot energie besparing, energie-efficiëntie verhoging en het inzetten van duurzame energiebronnen. Uiteraard is 2020 geen einde van de doelstelling; het is de bedoeling om het engagement verder te zetten in de daarop volgende jaren.

3. ALGEMENE STRATEGIE

Dit klimaatactieplan is een belangrijk document dat toont hoe de gemeente *Hoeilaart* haar engagement tegen 2020 wil bereiken. Het maakt gebruik van de resultaten van de nulmeting om de meest geschikte acties te vinden voor de CO₂-reductie. Dit plan stelt hiervoor concrete maatregelen voor, samen met de nodige budgetten, verantwoordelijke uitvoerders en timing. Beschouw het klimaatactieplan niet als een strak document: omstandigheden veranderen en het is aangewezen om het plan geregeld te herzien.

De maatregelen in het klimaatactieplan moeten de CO₂-uitstoot en het energieverbruik door eindgebruikers verminderen. De engagementen hebben betrekking op het geografische grondgebied van de gemeente. Daarom bevat het plan acties voor zowel de publieke als de private sector (bedrijven, burgers, middenveld, scholen ...). De rol van de gemeente is dat zij het voorbeeld geeft, duidelijke maatregelen neemt en haar inwoners stimuleert om zelf actie te ondernemen.

Het streefjaar is 2020. Daarom bevat het plan een duidelijke schets van de acties die de gemeente zal ondernemen om haar streefdoel in 2020 te bereiken. Maar een langetermijnstrategie en -visie is ook belangrijk.

4. HUIDIGE SITUATIE

4.1. Algemeen

Om doelstellingen te formuleren en de effecten van het klimaatbeleid op te volgen, moet je de grootte en de bronnen van de huidige CO₂-uitstoot kennen. Daarom heeft de gemeente een nulmeting uitgevoerd. Deze meting geeft van elke sector het aandeel in de totale CO₂-uitstoot weer. Het referentiejaar is 2011 want vanaf dat jaar zijn volledige cijfers voor de nulmeting beschikbaar. De inventaris werd gemaakt met de generieke tool¹ die VITO ontwikkelde in opdracht van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) van de Vlaamse overheid en aangevuld met data die specifiek zijn voor de gemeente.

4.2. Gemeentelijke nulmeting

De nulmeting richt zich op de emissies van sleutelsectoren als:

- gemeentelijke gebouwen, installaties en voorzieningen
- tertiaire gebouwen, installaties en voorzieningen
- residentiële gebouwen
- transport: gemeentelijke vloot, openbaar transport (enkel spoor), privé en commercieel transport (weg)

Daarnaast brengt de nulmeting emissiebronnen in kaart die niet verplicht gerapporteerd moeten worden, maar die wel relevant kunnen zijn voor het klimaat- en energiebeleid:

- energieproductie: koude- of warmteproductie-eenheden
- energieproductie: energiegerelateerde emissies van productie-eenheden voor elektriciteit < 20 MW
- landbouw: energiegerelateerde CO₂-emissies en niet-energiegerelateerde emissies zoals CH₄ door vertering en N₂O door mestopslag
- industrie: energiegerelateerde CO₂-emissies door niet-ETS bedrijven (energie-intensieve bedrijven - in het jargon: ETS).

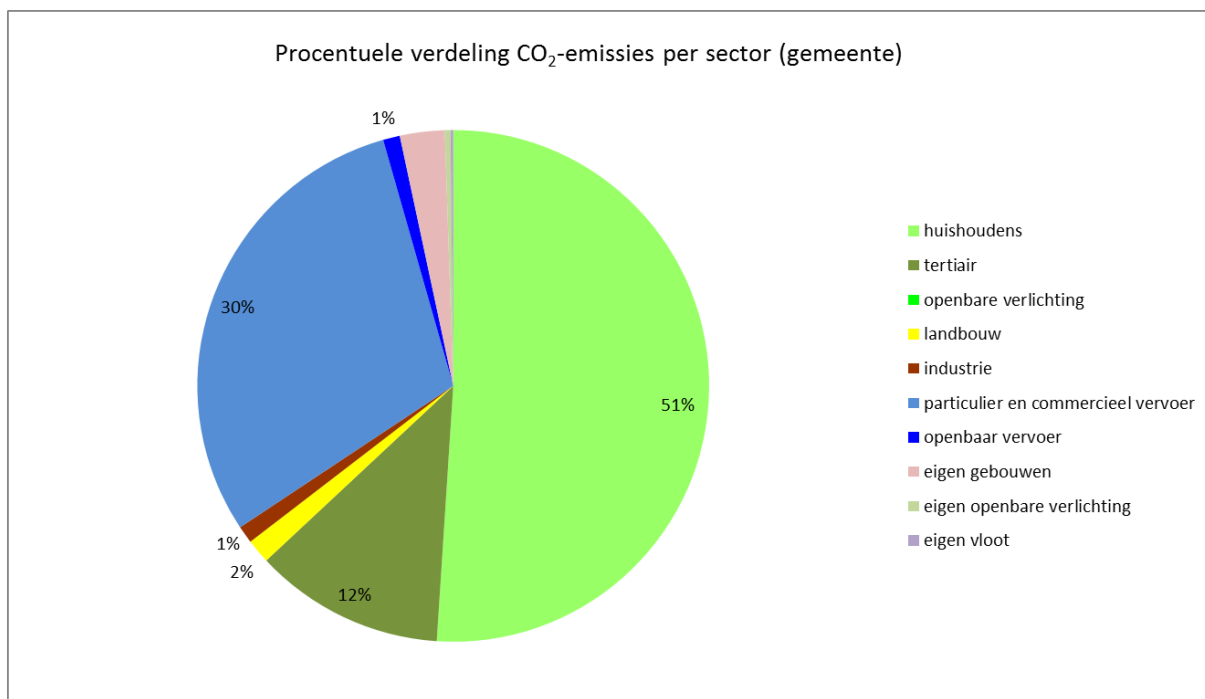
4.2.1. De nulmeting in Hoeilaart

Uit de emissie-inventaris blijkt dat in het jaar 2011 in Hoeilaart 39.316 ton aan CO₂ werd uitgestoten.

	2011	Aandeel
HUISHOUDENS	20062	51.03%
TERTIAIR	4723	12.01%
OPENBARE VERLICHTING	0	0.00%
LANDBOUW	602	1.53%
INDUSTRIE	432	1.10%
TRANSPORT	12182	30.98%
EIGEN ORGANISATIE	1316	3.35%
TOTAAL	39317	

Tabel 1: Nulmeting per sector in 2011 in ton CO₂

¹ Tool is terug te vinden op aps.vlaanderen.be/lokaal/burgemeestersconvenant/burgemeestersconvenant.htm.

Figuur 2: Taartdiagram gemeentelijke nulmeting per sector in 2011

In deze nulmeting wordt geen rekening gehouden met de uitstoot op autosnelwegen (Ring 0). De Ring 0 en de spoorweg die door Hoeilaart lopen, werden uit de 0-meting gehaald omdat het gemeentelijk beleid geen rechtstreekse invloed kan uitoefenen op deze transportroutes. Het gemeentebestuur van Hoeilaart is echter van mening dat de inspanningen die binnen de gemeente geleverd zullen worden om de CO₂-uitstoot te verminderen gepaard moeten gaan met inspanningen die de relevante beleidsniveaus van de hogere overheden dienen uit te voeren om de CO₂-uitstoot op de Ring 0 en spoorweg te beperken.

4.2.2. Een vermindering van CO₂ met 20% ten opzichte van de nulmeting

De Ring 0 en de spoorweg buiten beschouwing gelaten, bedraagt de totale CO₂-uitstoot voor de gemeente Hoeilaart 39316 ton CO₂. Dit betekent dat in 2020 in totaal minstens 7864 ton CO₂ minder moet worden uitgestoten om de doelstelling van de Burgemeestersconvenant te behalen.

Uit tabel 1 blijkt dat de huishoudens (m.a.w. energieverbruik van residentiële gebouwen), verantwoordelijk zijn voor 51% van de gemeentelijke CO₂-uitstoot. 30% is toe te schrijven aan particulier en commercieel vervoer. De tertiaire sector (scholen, kantoren, handelszaken, horeca, zorgsector) neemt 12% van de CO₂-uitstoot voor zijn rekening. Industrie en landbouw zijn qua uitstoot te verwaarlozen, temeer dat beide sectoren in de nabije toekomst uitdovend worden.

Om de CO₂-uitstoot van de huishoudens, die voornamelijk voortvloeit uit het gebruik van fossiele brandstoffen en elektriciteit, naar omlaag te krijgen tegen 2020 zal dus voornamelijk ingezet moeten worden op een beperking van de energievraag (betere isolatie en efficiënter verbruik) en klimaatvriendelijkere opwekking van energie (efficiëntere installaties en hernieuwbare energie).

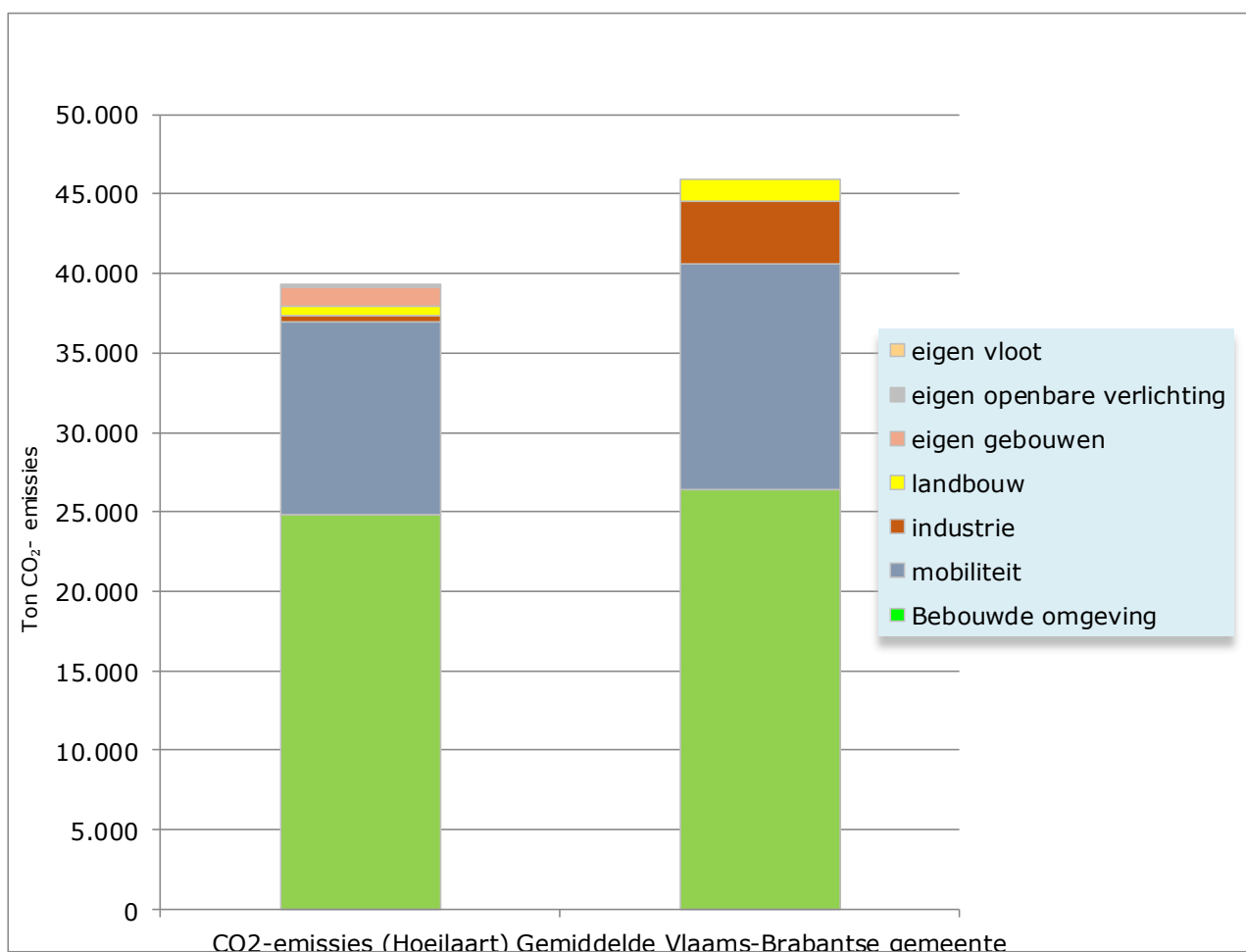
Om de CO₂-uitstoot van de categorie transport naar beneden te krijgen zal gestreefd worden naar "properdere" wagens en naar een significante verlaging van het aantal verplaatsingen met personenwagens (voornamelijk door meer gebruik van fiets en openbaar

Zoals eerder vermeld heeft de gemeente op vlak van CO₂-reductie een belangrijke voorbeeld- en facilitatiefunctie. Maar ook als organisatie op zich draagt de gemeente een significante verantwoordelijkheid: als beheerder van zo'n 24 wagens en 18 EP-plichtige gemeentelijke gebouwen, en als werkgever van zo'n 157 personeelsleden (voltijds equivalenten) kan de gemeente immers beschouwd worden als een groot bedrijf. Met een CO₂-uitstoot van 1361 ton is de eigen gemeentelijke organisatie verantwoordelijk voor 3,35% van de totale uitstoot in Hoeilaart. Hoewel dit een relatief beperkt aandeel van de totale CO₂-uitstoot is, beschouwen we de eigen gemeentelijke organisatie toch als een sleutelsector in het dit klimaatplan, omwille van de belangrijke voorbeeldfunctie van de gemeente.

Om de uitstoot van onze eigen gemeentelijke organisatie te verlagen zal vooral ingezet moeten worden op het beperken van energieverbruik door gemeentelijke gebouwen en het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie. De impact van de eigen vloot is relatief klein, maar gezien het belang van de sector transport is de voorbeeldrol van de gemeente hier cruciaal.

4.2.3. De vergelijking van de nulmeting in Hoeilaart met een gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente

Als je de gemeente vergelijkt met een gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente met een gelijkaardig aantal inwoners (zie onderstaande figuur), dan blijkt dat de totale CO₂ uitstoot van de gemeente Hoeilaart lager ligt dan die van een gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente. Dit verschil is toe te schrijven aan de lage hoeveelheid CO₂-emissies door industrie en landbouw. Ook de uitstoot door mobiliteit ligt lager dan het gemiddelde.

Figuur 3: Grafiek CO₂ emissies Hoeilaart – Gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente

4.3. Inventarisatie bestaande werking en projecten

De resultaten van de nulmeting zijn het uitgangspunt van het klimaatactieplan. Acties en maatregelen die uitgevoerd zijn sinds referentiejaar 2011, worden mee opgenomen en kunnen al een invloed hebben op de CO₂-uitstoot. Daarom heeft de gemeente deze bestaande initiatieven geïnventariseerd.

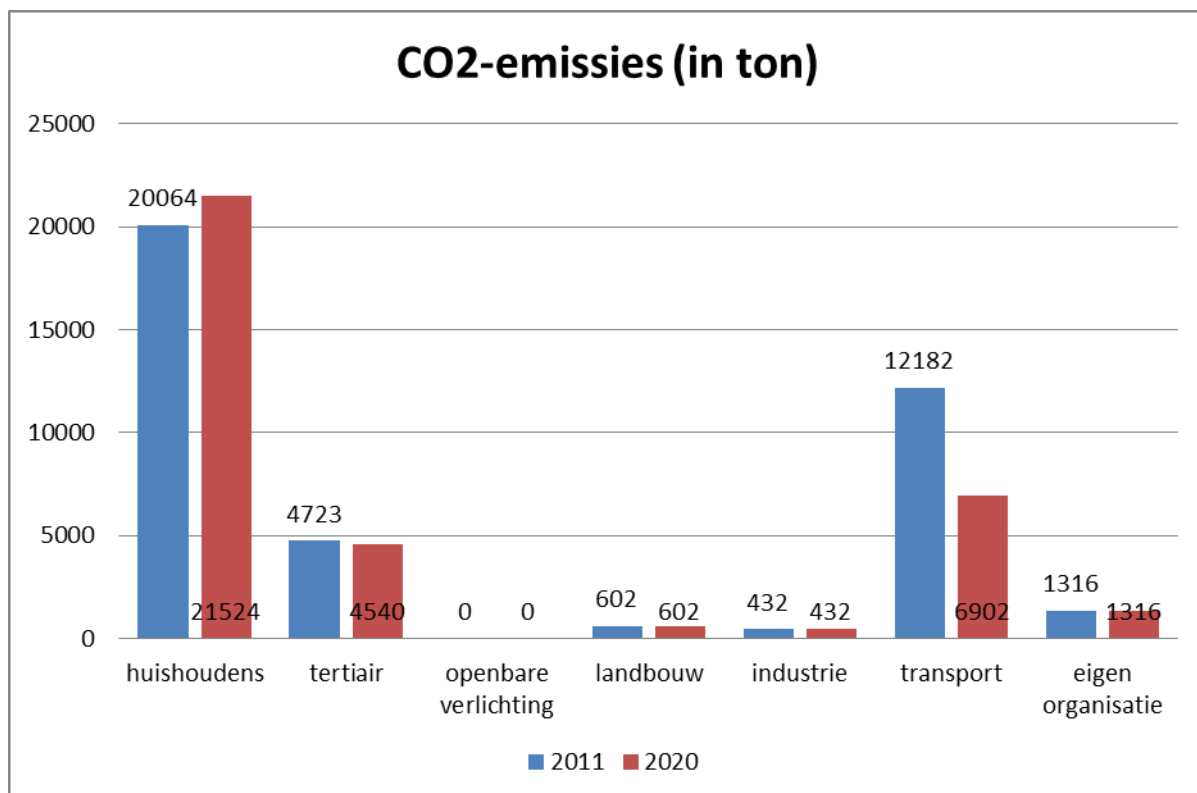
De inventarisatie gebeurde op basis van:

- milieujaarprogramma's (destijds opgelegd door de samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse overheid)
- omgevingsanalyse uit BBC
- beleidsplannen van andere gemeentelijke diensten (RO, mobiliteit, gebouwen)
- bestaande audits, studies, visieplannen:
 - energieaudit gemeentelijke gebouwen
 - mobiliteitsstudie
 - openbare verlichting: lichtplannen bij heraanleg straten
 - stookplaatsrenovatie / afstelling stookplaatsen
 - hernieuwbare energie
 - relighting
 - energieboekhouding
- initiatieven of lange termijnprojecten die al in uitvoering zijn:
 - (ver)bouw(ing) gemeentelijke gebouwen
 - elektrisch dienstvoertuig en dienstfiets
 - inrichting en plaatsing oplaadpunten voor elektrische voertuigen en fietsen
 - herinrichting openbaar domein (pesticidenvrij beheer, vergroening begraafplaats)
 - trage wegen – fietsroutenetwerk
 - (gratis) duurzaam bouwadvies
 - Infosessies over duurzaam (ver)bouwen, isoleren, warmtepompen enz.
 - Organiseren van activiteiten rond "de nacht van de duisternis" en "de dag van de trage weg"
 - Verkeersremmende elementen en knuffelzones in en rond de omgeving van de scholen
 - Invoering van 30 km zone in het centrum, schoolomgeving
 - Aankoop van 100% groene stroom
 - Digitalisering van administratieve aanvragen, formulieren en briefwisseling.

4.4. Business as Usual-scenario 2020 (BAU 2020)

BAU staat voor Business As Usual en geeft een inschatting van het energieverbruik en de CO₂-emissies voor 2020 wanneer de gemeente geen specifieke maatregelen neemt. Het scenario houdt wel rekening met autonome evoluties zoals de verwachte bevolkingsgroei, het wegverkeer en met het Europese beleid.

Uit onderstaande grafiek blijkt dat, voornamelijk door de verwachte bevolkingsaangroei, het aandeel van de huishoudens zal stijgen, bij de andere sectoren stellen we eerder een status-quo vast en bij de sector transport kunnen we een duidelijke daling vaststellen o.a. omdat tegen 2020 de meest vervuilende dieselmotoren verdwenen zullen zijn.

Figuur 4: Grafiek 2011 versus Business-as-Usual scenario 2020

	2011	2020BAU	Vershil 2011- 2020BAU	Vershil 2011- 2020BAU
HUISHOUDENS	20062	21524	1462	7.29%
TERTIAIR	4723	4540	-183	-3.87%
OPENBARE VERLICHTING	0	0	0	0.00%
LANDBOUW	602	602	0	0.00%
INDUSTRIE	432	432	0	0.00%
TRANSPORT	12182	6902	-5280	-43.34%
EIGEN ORGANISATIE	1316	1316	0	0.00%
TOTAAL	39317	35316	-4001	-10.18%

Tabel 2: Vergelijking Business-as-Usual scenario 2020 met 2011

4.5. Maatregelentool

VITO heeft in opdracht van LNE een maatregelentool² opgemaakt. Die geeft voor tien voorbeeldmaatregelen een indicatie van de impact op het energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Het gaat om acties die burgers, handelaars of bedrijven kunnen nemen. Zoals:

- huishoudens: muurisolatie, dakisolatie, betere beglazing, warmtepompen, zonneboilers
- tertiair: cluster van diverse maatregelen (zoals relighting, efficiëntere gasketels, natuurlijke ventilatie, installatie warmtepompen) om vraag en verbruik te laten dalen bij verwarming, ventilatie, koeling en verlichting
- transport: shift van auto naar fiets voor korte ritten, shift naar elektrische voertuigen (of CNG-voertuigen)
- lokale elektriciteitsproductie: fotovoltaïsche zonnepanelen

² zie <http://aps.vlaanderen.be/lokaal/burgemeestersconvenant/burgemeestersconvenant.htm>

De besparingen zijn berekend in vergelijking met het referentiejaar 2011 en het 'BAU'-scenario in het jaar 2020

5. GEMEENTELIJK KLIMAATACTIEPLAN

5.1. Organisatorisch

Het is belangrijk om een groot draagvlak te creëren. De gemeente betreft daarom zowel intern als extern zo veel mogelijk mensen en organisaties.

5.1.1. Intern

Intern werd een stuurgroep opgericht met daarin mandatarissen en vertegenwoordigers van volgende diensten:

- schepen van energie en schepen van patrimonium
- diensthoofd technische dienst en diensthoofd ruimtelijke ordening
- communicatieambtenaar
- groen- en milieudienst

Tijdens de opmaakfase van het klimaatactieplan hebben de stuurgroepleden volgende taken op zich genomen:

- bespreking van de resultaten van de nulmeting
- opmaak inventarisatie van bestaande initiatieven (acties, projecten, studies ...)
- bespreking van het budget en zoektocht naar mogelijke financieringsbronnen
- keuze maken uit de sleutelsectoren en optionele sectoren³: huishoudens, mobiliteit, tertiaire gebouwen en gemeentelijke gebouwen.
- ambitieniveau bepalen: afhankelijk van de specifieke sectoren
- efficiënte en effectieve acties en maatregelen voorstellen op basis van de nulmeting, inventarisatie van de eigen werking, provinciale inventaris van mogelijke klimaatacties en, indien van toepassing, de maatregelentool (zie punt 5.3)
- opvolging participatieproces

De stuurgroep komt op regelmatige basis samen en zal:

- alle acties en maatregelen opvolgen en monitoren
- verbeterpunten bespreken
- regelmatig met de verschillende actoren en belanghebbenden overleggen
- naar het schepencollege terugkoppelen.

De interne stuurgroep heeft dus zowel een beleidsondersteunende, coördinerende, adviserende als uitvoerende rol. Deze werkwijze garandeert een grote betrokkenheid.

Het klimaatbeleid moet verankerd worden binnen het bestuur en wordt daarom mee opgenomen in de meerjarenbeleidsplanning. Om de klimaatproblematiek aan te pakken, zijn traditionele beleidsconcepten en instrumenten niet genoeg. Er is aanvullend beleid nodig dat gericht is op structurele veranderingen op lange termijn.

Een doorgedreven communicatie over het te volgen beleid is noodzakelijk naar de bevolking toe. Deze communicatie zal aangeven op welke manieren de burgers kunnen bijdragen tot een CO₂ armere gemeente en welke ondersteuning zij daarvoor kunnen bekomen

De acties en maatregelen van dit klimaatactieplan werden binnen een werkgroep, genoemd als klimaatplatform, uitgewerkt en opgevolgd. In deze werkgroep zetelen deskundigen,

³ Voor een opsomming van de sleutelsectoren/optionele sectoren: zie 'Draaiboek voor de opmaak en uitvoering van een gemeentelijk klimaatplan', p.13

vertegenwoordigers van raden en verenigingen, en zo meer. De bedoeling daarvan is om knelpunten en kansen aan te halen en acties te bedenken om deze knelpunten aan te pakken.

5.1.2. Extern

Extern wordt de gemeente ondersteund door een breed partnerschap, waaronder de Vlaamse overheid, VITO, de distributienetbeheerders, externe experts, verenigingen zoals BBL en Ecolife. De provincie Vlaams-Brabant en Interleuven bieden in hun rol als coördinator inhoudelijke, technische en administratieve ondersteuning aan.

Een intern participatieproces werd in onze gemeente ondersteund door Ecolife. Een medewerkster van Ecolife kwam het belang, de procedure en manier van werken van de stuurgroep toelichten en lag ook aan de basis van de enquête bij het gemeentepersoneel inzake de vraag naar hun betrokkenheid en engagement om de doelstelling van het burgemeestersconvenant mee te behalen.

5.2. Participatieve aanpak

De gemeente heeft een actief participatietraject opgezet met verschillende gemeentelijke stakeholders.

Doel van dit participatieproces is om de gemeentelijke doelgroepen mee te laten nadenken over het gemeentelijk klimaatbeleid, input te krijgen voor het klimaatactieplan en de voorgestelde maatregelen te toetsen op hun haalbaarheid. Zo wil de gemeente komen tot een gedragen klimaatplan en -beleid en een actieve medewerking bij de uitvoering ervan.

Op 3 juni 2015 werd er in het GC F. Sohie een participatieavond gehouden waar het doel van het burgemeestersconvenant werd uitgelegd en de aanwezigen aansluitend hun suggesties, tips, voorstellen doorgaven, die later op de avond gezamenlijk werden besproken.

In de vergaderingen van de adviesraad voor milieu en natuur werden op 11 juni 2015 en op 17 september 2015 de procedure en uitgangspunten van het klimaatactieplan besproken.

In de zittingen van het schepencollege van 31 augustus 2015 en 19 oktober 2015 werd de stand van zaken toegelicht. In de laatste zitting werden enkele acties besproken alsook de ons toegereikte simulaties voor het beperken van de CO₂-uitstoot. De resultaten van de personeelsenquête werden eveneens besproken.

Op 3 september 2015 werd op vraag van de voorzitter aan de seniorenraad eveneens een toelichting gegeven.

Van 15 september tot 30 september 2015 werd een enquête gehouden bij het gemeentepersoneel.

Op 25 september 2015 werden de diensthoofden ingelicht over het voorontwerp van het klimaatactieplan. Met medewerking van Ecolife werd hen gevraagd om dit plan volledig te ondersteunen binnen en buiten hun eigen diensten.

Op 10 oktober 2015 kwam het klimaatplatform samen.

Een info- en participatieavond, in de vorm van een praatcafé, werd op 14 oktober 2015 voor alle Hoeilaartse verenigingen georganiseerd.

In de loop van het najaar 2015 zal er nog een overleg gepland worden met beide basisscholen, een overleg met de lokale handelaars en KMO's, een bespreking van het klimaatactieplan in de milieuraad, een bespreking van het klimaatactieplan in het college van burgemeester en schepenen.

De belangrijkste conclusies uit dit participatietraject zijn:

- Gemeente dient het goede voorbeeld te geven
- Sensibilisering, degelijke en duidelijke communicatie naar de inwoners toe
- Fietsen aantrekkelijk maken; meer bepaald infrastructuur, ondersteuning, schoolomgeving
- Subsidiereglement hernieuwbare energie
- Toepassen bij gemeentelijke evenementen (druivenfestival, meifeesten)
- Zichtbaar maken van de actie op een ludieke manier bij het binnenrijden van de gemeente
- Speed audit voor elke woning
- Groepsaankopen organiseren of ondersteunen
- Openbaar vervoer optimaliseren
- Trage wegen promoten, herwaarderen,...

5.3. Financieel

De komende jaren zijn er extra financiële inspanningen nodig om de ambities en doelstellingen te verwezenlijken.

Het budget om dit klimaatactieplan te realiseren bestaat uit:

- Gemeentepersoneel voor de coördinatie van gemeentelijke acties.
- Volgens noodzaak een beroep doen op Interleuven of een extern studiebureau voor actieve ondersteuning bij het gemeentelijk klimaatbeleid.
- Gemeentelijke investeringen in het eigen patrimonium en het wagenpark om de voorbeeldfunctie uit te oefenen. Daarnaast investeert de gemeente ook in andere acties. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de budgetten die de gemeente op dit moment in haar meerjarenbegroting hiervoor voorziet.
- Quickwins die de gemeente realiseert, worden opnieuw ingezet voor energie- en klimaatbeleid.
- Bestaand budget dat al wordt ingezet voor klimaatbeleid.
- Een intensief communicatiebeleid zoals:
 - Aankondigen en organiseren van info-momenten
 - Verstrekking van informatie
 - Opzetten en ondersteunen van campagnes
- Externe subsidiemogelijkheden of financiële structuren, bijvoorbeeld:
 - Europese subsidieprogramma
 - Federale subsidies
 - Vlaamse subsidieprogramma's (o.a. Plattelandsfonds ...)
 - Energy Performance Contracting (EPC)

In de beleids- en beheerscyclus (BBC) wordt het volgende voorzien:

Strategische doelstelling 020: het gemeentelijke energiebeleid wordt op een duurzame leest geschoeid.

Beleidsdoelstelling 020.001: het gemeentelijk energiebeleid wordt op een duurzame leest geschoeid.

➤ Actieplan 020.001.001: de gemeente speelt een voortrekkersrol op het vlak van bewust energieverbruik

- Actie 020.001.001.001: een energieprestatieboekhouding is aanwezig voor alle gemeentelijke gebouwen

- Actie 020.001.001.002: gemeentelijke gebouwen worden onderworpen aan een energie-audit, op basis van dewelke aanpassingswerken uitgevoerd worden die leiden tot een daling in het energieverbruik.

➤ Actieplan 020.001.002: de gemeente streeft naar een klimaatneutraal beleid

- Actie 020.001.002.001: de inventaris van de broeikasgasuitstoot wordt opgemaakt en gekoppeld aan acties om de uitstoot terug te dringen
- Actie 020.001.002.002: de implementatie van alternatieve energiebronnen wordt onderzocht op toepasbaarheid

Het effect van de acties voorgesteld in dit klimaatplan zullen op een heel aantal aspecten van de werking en bijgevolg de budgetten van de gemeente een invloed hebben. De directe kosten van het plan worden in onderstaande tabel weergegeven. De indirecte kosten vb. de meerkost van de aankoop van een elektrische wagen of van energie-efficiëntere verlichting worden niet opgenomen in de onderstaande tabel omdat die op dit ogenblik moeilijk in te schatten zijn. Bovendien zullen een aantal van die meerkosten zich op termijn terugverdienen door het lager energieverbruik.

	2015	2016	2017	2018	2019
Premies voor nieuwbouw en renovatie (zonneboiler, isolatie, groendaken, zonnepanelen, hoogrendementsketel enz.)		40000	40000	40000	40000
Thermografische luchtfoto + opvolging	30000	30000	10000		
Communicatie + informatie (website, Hier Hoeilaart, App, nieuwsbrief ...)		2500	2500	2500	2500
Gemeentelijk personeel	50000	50000	50000	50000	50000
Energieaudits + aanpassingswerken	25000	25000	25000	25000	25000
Totaal	105000	147500	127500	117500	117500

Tabel 3: Directe kosten van het klimaatplan in Hoeilaart (2015-2020) IN €

5.4. Geplande acties en maatregelen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de geplande acties en maatregelen tot 2020.

De nulmeting geeft een kijk op de situatie in 2011, hoeveel van de CO₂-uitstoot er kan verminderd worden en welke de prioritaire sectoren zijn. Op basis daarvan heeft de gemeente een pakket van maatregelen samengesteld die hierop inspelen.

Voor de selectie van maatregelen is de gemeente vertrokken van de 'Inventaris Mogelijke Klimaatacties', aangeboden door de provincie Vlaams-Brabant en Interleuven. Deze maatregelen en acties werden met de stakeholders getoetst op haalbaarheid en wenselijkheid (zie ook 5.1 en 5.4).

5.4.1. Gebouwen, installaties en voorzieningen

Gebouwen, installaties en voorzieningen zijn goed voor 63% van de CO₂-uitstoot in onze gemeente. Deze sector is één van de belangrijkste sectoren om de broeikasgasuitstoot te doen dalen.

De gemeente kiest voor duurzaam en energiezuinig bouwen. Niet alleen voor haar eigen patrimonium, maar ook voor het gebouwenpark op het grondgebied van de gemeente. Via sensibilisatie en het promoten van duurzaam (ver)bouwen, wil de gemeente ook de residentiële en tertiaire gebouwen duurzamer maken.

Duurzaam bouwen is een manier van bouwen waarbij de milieu- en gezondheidseffecten over de volledige levensduur van het bouwproject tot een minimum worden beperkt. Hierbij verliezen we het economische optimum niet uit het oog en gaan we uit van de volgende principes:

- Bouwen over generaties heen. Niet alleen door duurzame materialen te gebruiken, maar ook door comfortabele leefomgevingen te creëren waar mensen graag vertoeven.
- Efficiënt ruimtegebruik. Hoe dichter mensen bij elkaar wonen, hoe minder oppervlakte er bebouwd wordt en hoe meer natuur behouden blijft.
- Een dichte bebouwing beperkt de verplaatsingsafstand. Het vergemakkelijkt een efficiënte infrastructuur en openbaar vervoer.
- Rationeel energiegebruik, zowel tijdens het bouwproces als tijdens de levensduur van de woning. Voorwaarden hiervoor zijn compact en zuid georiënteerd bouwen, een luchtdichte afwerking, grondig isoleren, efficiënte verwarmingsinstallatie op hernieuwbare energie ...
- Het gebruik van duurzame materialen met een zo laag mogelijke milieu-impact, waarbij de volledige levenscyclus in acht wordt genomen.
- Een goede waterhuishouding.

Deze principes passen we toe voor gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting, maar even goed voor residentiële woningbouw, industrie- en kantoorgebouwen, zorgsector, schoolgebouwen en zo meer.

Doelstellingen van de gemeente:

- *reductie CO₂ –uitstoot bij bestaande woningen*
- *nieuwbouwwoningen wordt passief of bijna energieneutraal*
- *energiebesparing bij gemeentelijke gebouwen*
- *energiebesparing bij openbare verlichting (bij heraanleg straten wordt de meest energiezuinige straatverlichting gekozen)*
- *reductie CO₂ – uitstoot bij tertiaire gebouwen*
- *nieuwbouw tertiaire gebouwen wordt passief*
- *efficiënter omspringen met het energiebeleid (sport-, jeugdinfrastructuur)*

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

- *Organiseren van infoavonden over diverse thema's van duurzaam bouwen (i.s.m. het Provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen);*
- *Verstrekken van informatie over energie-efficiënt bouwen via de bestaande kanalen (infokrant Hier Hoeilaart, digitale nieuwsbrief, website enz.)*
- *Stimuleren van energiebesparende ingrepen via subsidies;*
- *Voortzetten van een doelgroepenwerking via OCMW;*
- *Voortzetten van de samenwerking met distributienetbeheerder Eandis;*
- *Ondersteuning door de dienst Energiebegeleiding van het Steunpunt Duurzaam Bouwen voor het energiezuinig maken en verduurzamen van de eigen gemeentelijke gebouwen en/of gebouwen van gemeenschapsvoorzieningen;*
- *Aanbieden van gratis duurzaam bouwadvies van het Steunpunt DuBo aan haar inwoners;*
- *De gemeente houdt rekening met de energiezuinigheid en duurzaamheid tijdens de ontwerpfase van nieuwe, gemeentelijke bouwprojecten (momenteel voorzien Kinderdagverblijf, uitbreiding sporthal en Koldam).*

5.4.2. Mobiliteit

Duurzame mobiliteit zoekt het evenwicht tussen bereikbaarheid, economie, leefmilieu en klimaat. Het draagt ook bij aan een betere luchtkwaliteit (fijn stof, NO₂ ...), hogere verkeersveiligheid, minder geluidsoverlast, meer beschikbare open ruimte en economische winst.

Als strategie past de gemeente het STOP-principe toe: voetgangers (**S**tappen), fietsers (**T**rappen) en **O**penbaar vervoer krijgen voorrang. Het autoverkeer (**P**rivé-vervoer) wordt verminderd. Zowel woon-werkverkeer, vrijetijdsverkeer als logistiek verkeer zijn aandachtspunten.

Ruimtelijke planning is van cruciaal belang om een kentering in het mobiliteitsbeleid te realiseren. Verkeersgenererende functies koppelen we aan het openbaar vervoersnetwerk en fietsnetwerk. Een verbetering van het aanbod van het openbaar vervoer en de fietsinfrastructuur zijn daarbij belangrijk.

Ook nieuwe voertuigen die minder of niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zijn een mogelijkheid. Het is nog onduidelijk welke aandrijftechnologieën in de toekomst de klassieke verbrandingsmotor op benzine of diesel zullen opvolgen. De doorbraak van waterstof is hierbij nog onzeker. Daardoor ligt de focus nu op elektrische auto's, maar dit kan snel veranderen.

Verplaatsingen te voet, per fiets of via collectief vervoer krijgen voorrang op de wagen. Voor verplaatsingen die toch nog met de wagen gebeuren, kan er gekeken worden naar een wagenpark met een lagere uitstoot. De elektrische auto als volwaardig alternatief voor de auto op fossiele brandstoffen komt waarschijnlijk pas over een aantal jaar op de markt. Een substantieel aandeel elektrische wagens in het totale wagenpark is mogelijk niet te verwachten voor 2020. Provincies, intercommunales en gemeenten kunnen deze overgang versnellen. Voor de overschakeling naar elektrische auto's of auto's op CNG moet er een slim laadnet beschikbaar zijn.

Doelstellingen van de gemeente:

- *realiseren van minder autokilometers*
- *via goede planning de nood aan de auto verminderen*
- *energiezuinig rijden promoten als je toch de wagen neemt*
- *versnelde introductie van plug-in hybride en elektrische voertuigen*
- *duurzame logistiek ingang doen vinden in de gemeente*
- *minder uitstoot door gemeentebestuur*
- *10 % minder uitstoot op gemeentewegen*
- *carpooling bij evenementen vrije tijd, sport, jeugd*

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

- *uitvoeren en bijsturen van het gemeentelijk mobiliteitsplan*
- *onderhoud van bestaande fietspaden*
- *infomomenten organiseren (zoals aankoop en gebruik van elektrische fietsen)*
- *organiseren van de actie Met Belgerinkel naar de Winkel*
- *derde-betalerssysteem ter promotie van het gebruik van de bussen van De Lijn op het grondgebied van de gemeente*
- *inventarisatie, onderhoud en beheer van bestaande trage wegen*
- *blijven aandringen bij de hogere overheden om op de Ring 0 en spoorweg het beleid te richten naar de CO₂-reductie. Op korte termijn het voorzien van een trajectcontrole om de bestaande snelheidslimiet van 90 km/u te handhaven; op langere termijn het deels ondergronds brengen van de Ring 0 (tussen Waterloo en Wezembeek-Oppeem). Het GEN-netwerk dient versneld operationeel te worden.*

5.4.3. Hernieuwbare energie

Een doordacht klimaatbeleid vraagt om een duurzame energieproductie, met nadruk op hernieuwbare energiebronnen.

Hernieuwbare energie is energie die gewonnen wordt uit onuitputtelijke bronnen.

Vormen van hernieuwbare energie zijn:

- bio-energie
- geothermische energie
- zonne-energie
- energie uit water
- windenergie

Er bestaan verschillende technieken om de beschikbare hernieuwbare energie te winnen. Bijvoorbeeld een thermische zonnecollector, fotonvoltaïsche zonnecellen, vergisting van biomassa tot biogas, persing van pure plantaardige olie. Deze technieken leveren ook verschillende energiedragers op: warmte of elektriciteit.

Elke hernieuwbare energiebron en omzettingstechniek heeft haar eigen kenmerken, zodat een effectief beleid per bron en zelfs per techniek moet worden bepaald. De gemeente zet initiatieven op voor zowel haar eigen infrastructuur als voor andere doelgroepen.

Doelstellingen van de gemeente:

- *het elektriciteitsverbruik op grondgebied van de gemeente dient grotendeels afkomstig te zijn van hernieuwbare energie*
- *huishoudens beschikken over PV-panelen en/of zonneboiler*
- *nieuwbouwwoningen worden uitgerust met warmtepompen en ventilatiesystemen*

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

- *subsidie voor de plaatsing van hernieuwbare energietoepassingen (zonneboiler, fotonvoltaïsche zonnepanelen, warmtepomp)*
- *plaatsing van hernieuwbare energietoepassingen op eigen gemeentelijke gebouwen*

5.4.4. Natuur en biodiversiteit

Twee soorten maatregelen zijn mogelijk:

1. **Klimaatmitigatie:** maatregelen die de uitstoot van broeikasgassen beperken zodat de temperatuurstijging onder een gevaarlijke kritische grens wordt gehouden. Het Europese Burgemeestersconvenant richt zich in eerste instantie op deze maatregelen.
2. **Klimaatadaptatie:** maatregelen die de effecten van de klimaatverandering milderend of voorkomen zodat de schade ervan binnen de perken blijft, of maatregelen die inspelen op kansen die zich voordoen door de klimaatverandering.

Biodiversiteit en natuurlijke ecosystemen spelen een belangrijke rol in de hele klimaatproblematiek. Ze maken mensen, soorten en populaties veerkrachtiger zodat ze zich beter kunnen aanpassen aan de klimaatverandering. Hoe groter de verscheidenheid van dieren en planten, hoe meer ecosystemen de schokken van de klimaatsveranderingen zullen overleven.

De klimaatsverandering heeft duidelijk invloed op de natuurlijke systemen: ze is schadelijk voor biodiversiteit en één van de oorzaken van biodiversiteitsverlies. Wanneer biodiversiteit en ecosystemen niet efficiënt beschermd worden, zal het klimaat nog sneller veranderen en zullen de gevolgen groter zijn.

Hoezo?

Biodiversiteit en ecosystemen zijn belangrijk voor klimaatregulering: veengebieden, moerassen, bodems, bossen en oceanen zorgen voor de opname en opslag van koolstof. De uitstoot van broeikasgassen kan teruggedrongen worden door deze ecosystemen gezond te houden en beschadigde milieus te herstellen. Zoals het opnieuw aanplanten van bossen.

Bossen zuiveren de lucht, slaan koolstof op en nemen water op als een spons waardoor overstromingen worden beperkt en water wordt opgeslagen voor drogere periodes.

Ook half natuurlijke en door de mens beheerde ecosystemen - waaronder landbouwgebieden - leggen koolstof vast en halen CO₂ uit de lucht.

Onze klimaatstrategieën afstemmen op de natuur heeft dus veel voordelen:

- We zorgen dat de mens en zijn bestaansmiddelen minder kwetsbaar worden voor deze klimaatverandering.
- Het is een kostenefficiënte aanpak: ecosystemen zorgen voor koolstofopslag tegen een lage kost.

Enkele concrete voorbeelden hiervan:

Klimaatimpact	Ecosysteemgebaseerde aanpassing
Meer droogte	Pas de juiste landbouw- en bosbouwpraktijken toe om de wateropslagcapaciteit te verhogen en droogte tegen te gaan
Warmte-extremen	Verhoog het aantal groene (natuur) en blauwe (water) zones in steden om het microklimaat en de luchtkwaliteit te verbeteren
Rivieroverstromingen	Onderhoud en herstel broekgebieden en rivierbeddingen die kunnen dienen als natuurlijke buffers tegen overstromingen
Verhoogd brandrisico	Plant gemengde bossen, want zij zijn immuun tegen ziekten en plagen en hebben een lager brandrisico

Conclusie: het behoud of herstel van ecosystemen helpt om klimaatverandering tegen te gaan én om ons beter te wapenen tegen de klimaatsverandering.

Doelstellingen van de gemeente:

- *bosareaal behouden*
- *realiseren van meer natuur en groen*
- *versnippering van de natuur tegengaan*
- *ondersteunen "Poort van Groenendaal" en "Koningsvijvers" (bosmuseum, arboretum,...)*

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voort gezet?

- *subsidierегlement voor aanplant en onderhoud van hagen*
- *aankoop natuurgebieden*
- *aankoop en aanplant van inheemse of autochtoon plantgoed*
- *sensibilisatie naar inwoners*

5.4.5. Landbouw

Door hun energieverbruik hebben landbouwactiviteiten een CO₂-uitstoot. Daarnaast veroorzaakt landbouw uitstoot van andere broeikasgassen zoals CH₄ (methaan) en N₂O (lachgas). Deze gassen worden uitgestoten door de vertering van de veestapel en de mestopslag in de bodem. Binnen het kader van het Burgemeestersconvenant is het niet verplicht deze niet-energiegebonden uitstoot van broeikasgassen op te nemen.

Vermits het enige landbouwbedrijf dat nog actief zal zijn tot 2025 wordt de sector landbouw niet opgenomen in het klimaatactieplan.

5.4.6. Afvalbeleid

Door het sensibiliseren inzake afvalbeleid wordt er onrechtstreeks gezorgd voor een verminderde CO₂-uitstoot.

Het organiseren van campagnes zoals de promotie voor het drinken van kraantjeswater, afvalarm winkelen, premie voor herbruikbare luiers, premie voor aankoop compostvaten, promotie kringlooptuinieren, ondersteuning van Repair-café e.a. is essentieel om tot vermindering van de afvalberg te komen.

6. OP WELKE NIEUWE MAATREGELEN ZAL DE GEMEENTE INZETTEN OP KORTE, MIDDELLANGE EN LANGE TERMIJN?

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
1.	Gemeentelijke gebouwen en uitrusting / voorzieningen			
1.1.	Verbeter de kennis van het gemeentelijk gebouwenpark		Opmaak van een gebouw-paspoort: inventarisatie van algemene gebouw-gegevens, gebruik van het gebouw, beheer technische installaties. Energieboekhoudsysteem Comeet van Eandis. Een lokale verantwoordelijke inschakelen voor een meer gedetailleerde opvolging van het energieverbruik van het gebouw en het op regelmatige basis noteren van meterstanden.	KT / MLT
1.2.	Maak een behoefte-analyse van het gemeentelijk patrimonium voor de komende 20 jaar	Worden de gebouwen op termijn verkocht of gerenoveerd? Misschien herbestemming van de gebouwen?	Opmaak van een strategische nota voor het gemeentelijk patrimonium met evaluatie van elk gebouw.	KT / MLT
1.3.	Stel een duurzame meerjarenplanning op voor elk gebouw	Door het opstellen van een meerjarenplanning per gebouw worden te verwachten investeringen in kaart gebracht en het nodige onderhoud van de gebouwen tijdig begroot en gepland	Opmaak van een overzicht van de te verwachten investeringen op middellange termijn. Per legislatuur 1 gebouw aanpakken.	KT / MLT
1.4.	BEN-renovatie of lage-energiehernovatie van gemeentelijke gebouwen		Het opstellen van een gewenst energiepeil voor de renovatie van de gemeentelijke gebouwen.	KT
1.5.	Maak in de jaarlijkse begroting een budgettaire ruimte voor het uitvoeren van quickwins in elk gebouw.	Het uitvoeren van quickwins zijn vaak op korte termijn terugverdiend. Het vermijden energieverbruik is vaak wel aanzienlijk.	Het isoleren van leidingen, afkitten, aanbrengen tochtstrips, plaatsen van aanwezigheidsdetectoren of klokschakelaars, correcte afstelling stookplaatsen.	KT
1.6.	Nieuwe gemeentelijke gebouwen worden bijna-energie neutrale gebouwen (BEN)	De norm voor bijna-energie neutraal bouwen wordt verplicht vanaf 2019. Gemeentelijke gebouwen die nu worden gebouwd, voldoen echter best nu reeds aan deze norm.	Er wordt rekening gehouden met volgende uitgangspunten voor het ontwerp op: - Oriëntatie, zonering, compactheid - Flexibel bouwconcept met aandacht voor multi-functionaliteit op lange termijn. - Zonnewering, natuurlijke ventilatie - Daglichttoetreding	KT

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
1.7.	De gemeente verbruikt 100% groene stroom		Sinds 2010	KT
1.8.	Communiceer aan de gebouwgebruikers, zowel personeel als bezoekers.	Het is belangrijk dat de gebruiker weet dat er aandacht is voor energiezorg en hoe hij daar kan bij toe dragen.	Aan bezoeker en gebruiker communiceren de acties die lopende zijn. Gebruik maken van campagnemateriaal in het gebouw om het gewenste gedrag te bevorderen (lichten doven, trappen nemen, deuren dicht, etc.) De inzet belonen van het personeel met appreciatie en kennis.	KT / MLT
1.9.	Aandacht bij aankoop en het gebruik van elektrische toestellen en IT apparatuur.	Maak een aankoopbeleid op en stimuleer energiebesparing in de instelling van het dagdagelijks gebruik van de apparatuur.	Een aankoopbeleid opmaken voor de aankoop van de meest energiezuinige toestellen. Nieuwe elektrische toestellen worden door de technische diensten en door de gebruikers steeds energiezuinig ingesteld Printers worden vervangen door multifunctionele, gezamenlijke toestellen op centrale plaats.	KT / MLT
2.	Woningen			
2.1.	Bestudeer de bestaande gebouwde omgeving en identificeer de oudste en meest verwaarloosde gebouwen om actie aan te moedigen		Het uitvoeren van een thermische luchtfotografie van het gemeentelijke grondgebied. Opvolging van de resultaten en burgers informeren. Premie voor het uitvoeren van energiescans.	KT / MLT
2.2.	Stimuleer energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik bij particuliere woningen		Via de gemeentelijke website en andere sociale media een actielijst (ecotips) ter beschikking stellen om energie te besparen. Dient regelmatig herhaald te worden in de gemeentelijke infokrant Hier Hoeilaart. Infocampagnes i.v.m. energiezuinige huishoudtoestellen. Samenaankoop ondersteunen voor energiezuinige verlichting (LED) Het bekendmaken van het nieuwe gemeentelijk premiereglement bij nieuwbouw en renovatie woning.	KT / MLT
2.3.	Geef speciale aandacht voor mensen die met energiearmoede te maken hebben		Via het samenwerkingsverband tussen de gemeente, OCMW en organisaties die werken rond energiebesparing bij kwetsbare doelgroepen. Organiseren van infosessies op maat van kwetsbare doelgroepen i.s.m. andere intermediairen.	KT / MLT

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
2.4.	Stimuleren van lage-energie of BEN-renovatie (bijna-energie neutraal) van particuliere woningen		Promoten van premies en goedkope/renteloze leningen voor dak-, vloer- en muurisolatie – ook voor huurwoningen Organiseren van infoavonden over duurzaam en energiezuinig renoveren	KT
2.5.	Overleg met sociale huisvestingsmaatschappijen voor grootschalige renovatie van sociale woningen.		Sociale huisvestingsmaatschappijen aansporen om energie-efficiënt woningen versneld te renoveren en hun inwoners te informeren over energiezuinig verbruik. Nieuwe projecten dienen te beantwoorden aan de laatste normen inzake E-peil.	KT/MLT
2.5.	Dakisolatie, vloerisolatie en muurisolatie stimuleren		Organiseren van infoavonden over dak-, vloer- en muurisolatie Subsidieren van quickwins energiescans. Thermografische foto van de daken op ons grondgebied en duiding geven aan de inwoners Promoten van goedkope/renteloze leningen en van gemeentelijke premies voor dak-, vloer- en muurisolatie	KT / MLT / LT
2.6.	Vervanging van oude verwarmingsketels door HR-ketel, warmtepompen,...		Via groene leningen, nieuwe gemeentelijke premies voor nieuwbouw en renovatie van woningen.	KT / MLT / LT
2.7.	Promoot bijna-energie neutraal bouwen voor nieuwbouwwoningen	De norm voor bijna-energie neutraal bouwen wordt verplicht vanaf 2021. Woningen die nu worden gebouwd, voldoen echter best nu reeds aan deze norm.	Vastleggen BEN-norm voor woningen op gronden van gemeenten Overleggen met sociale huisvestingsmaatschappijen en projectontwikkelaars om nieuwe woningen nu reeds volgens de BEN-norm te bouwen Organiseren van een infoavond	KT / MLT
2.8.	De gemeente promoot PV-panelen, zonneboilers, warmtepompen,...		Bekendmaken van de nieuwe gemeentelijke premies inzake nieuwbouw en renovatie van woningen. Promoten van groene leningen, Vlaamse energielening. Stimuleren en ondersteunen van groepsaankopen voor energiebesparende producten in de woning. Inventaris opmaken van de hernieuwbare energiebronnen.	KT / MLT

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
3.	Tertiaire (niet gemeentelijke) gebouwen en uitrusting/voorzieningen			
3.1.	Stimuleer energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik bij tertiaire gebouwen		Infomoment organiseren rond energie-efficiëntie & rationeel energiegebruik gericht op de tertiaire sector Het verspreiden van goede praktijken en een overzicht van apparatuur die geen 'energievreeters' zijn (label star energy,). Toespitsen op het niveau van de diverse sectoren (kantoor, handel, scholen, supermarkt, rusthuizen) Voor schoolgebouwen: promoten van provinciale campagne E.H.B.E. (Eerste Hulp bij Energie) i.k.v. klimaat, energie en techniek Infomoment organiseren voor gemeentelijke KMO's, winkels en zelfstandigen.	KT / MLT
4.	Openbare verlichting			
4.1.	Deel van de straatverlichting 's nachts systematisch doven		Bespreken met Eandis en studie laten opmaken. REG bij kerstverlichting of andere.	KT / MLT
4.2.	Energieboekhouding van de openbare verlichting		Op jaarlijkse basis bijhouden	KT
4.3.	Openbare verlichting vervangen door LED-lichten		Bij (her)aanleg van straten en bij vervanging van oude lichtarmaturen	KT / MLT / LT
5.	Ruimtelijke Ordening			
5.1.	Opleggen voorwaarden omtrent duurzaamheid in stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, RUP's		Aanpassen van stedenbouwkundige vergunning bij renovatie, opsplitsen van grote woningen naar BEN-woningen Opleggen van energiepeil.	KT
5.2.	Aanpassen GRS om acties omtrent duurzaamheid in verordening, RUP's, gemeentelijke verkavelingen, ... in te passen in het ruimtelijke beleid van de gemeente	Prioritair ontwikkelen van woonuitbreidingsgebieden die goed zijn ontsloten, dicht bij voorzieningen	Energie en klimaataspecten integreren bij gebiedsontwikkeling.	MLT/LT

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
6.	Wagenpark van de gemeente			
6.1.	Bied alternatieve vervoersmiddelen aan		Ter beschikking stellen aan de werknemers van een elektrische dienstfiets voor verplaatsingen tussen gemeentelijke gebouwen en korte afstandsritten.	KT / MLT
			Een elektrische dienstauto staat ter beschikking voor korte afstandsritten.	
			Een premie per afgelegde kilometer voor medewerkers die met de fiets komen.	
6.2.	Nieuwe technologieën		Vergroening van het wagenpark door het investeren in schone voertuigen (hybride, 100% elektrische, LPG, CNG)	KT / MLT
			Laadpalen met groene stroom voorzien bij gemeentelijke gebouwen	
6.3.	Sensibilisatie		Milieuvriendelijke voertuigen herkenbaar maken	KT / MLT
			Opstarten van mobiliteitsacties met de werknemers (zoals autoluwe werkdag,...). Bike-to-workplan ontwikkelen.	
7.	Openbaar vervoer			
7.1.	Maak het openbaar vervoer aantrekkelijker		Overleggen met De Lijn / NMBS voor uitbreiding openbaar vervoeraanbod, verbetering toegangs- en wachtfaciliteiten van bussen of trams, frequentere reistijden,...	KT / MLT / LT
			Informatiecampagnes opzetten rond de mogelijkheden van openbaar vervoer in onze gemeente.	
8.	Particulier en commercieel vervoer			
8.1.	Bereikbaarheid van (gemeentelijke) openbare gebouwen			
8.1.1.	Verminder de behoefte voor verplaatsing		Digitaliseer administratieve stappen door het aanbieden van een gemeentelijk intranet, en toegankelijk maken van gemeentelijke formulieren door downloaden.	KT

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
8.1.2.	Alternatieve vervoersmiddelen aanbieden		Onderzoek of de gemeentelijke bus frequenter kan ingezet worden. Organiseren van workshops ecodriving.	KT / MLT
			Organiseren van auto- en fietsdelen. Mee-organiseren van groepsaankoop elektrische fietsen.	
8.2.	Uitbreiden, plannen en sturen van het mobiliteitsaanbod			
8.2.1.	Toepassen van het STOP-principe	STOP-principe houdt in: voetgangers (Stappen), fietsers (Trappen) en Openbaar vervoer krijgen voorrang. Het autoverkeer (Privé-vervoer) wordt verminderd.	Het aanbieden van een stappenkaart. Trage wegen in kaart brengen en promoten.	KT
8.2.2.	Stimuleren van fietsgebruik		Fietsdelen. Groepsaankoop ondersteunen voor elektrische fietsen Veilig fietsen rond scholen Organiseren fiets / werk verkeer (info over fietsen naar school, naar werk)	KT / MLT
8.2.3.	Stimuleren van openbaar vervoer		Promotie over gebruik van de gemeentelijke bus. Info over aanbod van het openbaar vervoer	KT
8.2.4.	Stimuleren van rationeel gebruik van auto's		Autodelen. Eco-driving.	KT / MLT
8.2.5.	Structurele aanpassingen voor voetgangers		Bij heraanleg straten en pleinen: aanpassings-werken ten gunste van de voetganger: bredere voetpaden in commerciële zones, extra signalisatie op oversteekplaatsen voor voetgangers.	KT / MLT / LT
			Implementatie van meerdere zones 30.	
			Opmaak een tragewegen-plan (actieplan voor netwerk van trage wegen binnen de gemeente)	
			Zichtbaar maken van trage wegen door plaatsing van gele naambordjes	
			Herwaardeer de trage wegen	

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
8.2.6.	Structurele aanpassingen voor fietsers		Investeren in schone, aantrekkelijke en veilige fietspaden	KT / MLT / LT
			Voorzie veilige fietsenstallingen bij belangrijke knooppunten van openbaar vervoer	
			Veilig fietsen stimuleren bij scholen	
8.2.7.	Grijp in op het parkeerbeleid		Aantal parkeerplaatsen langs de weg beperken om het grijpen naar de auto als gemakkelijke oplossing tegen te gaan	KT / MLT / LT
			Specifieke parkeerplaatsen toewijzen aan elektrische voertuigen	
8.3.	Zachte mobiliteit			
8.3.1.	Scholen		Hinder door auto's aan school beperken	KT / MLT
			Alternatief voor vervoer naar school, zoals: ouders inschakelen om kinderen in groep van en naar school te begeleiden. Te voet, per fiets.	
8.3.2.	Bedrijven		Bedrijven aansporen om maatregelen te nemen rond duurzamer woon-werkverkeer. Carpooling.	KT / MLT
			Bedrijven uitnodigen om op vrijwillige basis een charter te ondertekenen om de gemiddelde emissies van hun wagenpark te beperken.	
9.	Fotovoltaïsche energie			
9.1.	De gemeente investeert		De gemeente investeert in PV-panelen op eigen gebouwen	MLT / LT
9.2.	De gemeente communiceert		De gemeente organiseert een infoavond over PV-panelen voor particulieren/voor bedrijven	KT / MLT
10.	Promotie warmte uit zonne-energie			
10.1.	De gemeente faciliteert	Dit kan in samenwerking met het Provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen (www.dubovlaamsbrabant.be)	De gemeente organiseert een infoavond over zonneboilers voor particulieren / voor bedrijven	KT / MLT

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
10.2.	De gemeente investeert		De gemeente investeert in zonneboilers op eigen gebouwen	KT / MLT
			De gemeente geeft subsidies voor de aankoop van zonneboilers	
10.3.	De gemeente communiceert		De gemeente voert een sensibilisatiecampagne voor het plaatsen van zonneboilers	KT / MLT
11.	Natuur : Acties in de open, niet of beperkt bebouwde ruimte			
11.1.	Versterken van robuuste natuur- en boskernen in eigendom van de gemeente, andere openbare besturen of natuurverenigingen (bron-ecosystemen, Natura 2000, grotere boskernen)		Duurzaam beheer van robuuste natuur- en bos-kernen door de opmaak van beheerplannen die uitgevoerd worden door de gemeente zelf en/of door externen (bv. Bosbeheer-plan)	KT / MLT / LT
11.2.	Versterken van groen-blauwe infrastructuur op openbaar domein		herstel, (her)inrichting, aanleg, aanplant van groene verbindingen (bermen, hagen, heggen, houtkanten, bomenrijen, dreven)	KT / MLT / LT
			herstel, (her)inrichting van blauwe verbindingen (grachten, waterlopen) i.f.v. vergroten potenties ter plaatse vasthouden van water, buffering	
11.3.	Openbaar domein		Realiseren van een vergroening van de begraafplaatsen	KT / MLT
11.4.	Stimuleren van een meer natuurlijke inrichting en een duurzamer beheer met duurzaam gebruik van regenwater van het tuincomplex		Stimuleren van een nulgebruik van pesticiden in particuliere tuinen	KT / MLT
			Stimuleren van het gebruik van regenwater in de tuin	
			Infosessies over kringlooptuinieren	
12.	Duurzaam beleid			
12.1.	Gemeente			
12.1.1.	Verder uitbouwen van intern milieuzorgsysteem		Heropstarten van Milieuzorg op school.	KT / MLT
			Overleg en duidelijke communicatie met personeel	
			Communicatie naar de inwoners toe	
12.1.2.	Duurzaam aankoopbeleid		Criteria duurzaamheid opnemen in bestekken voor aankoop van: kantooormateriaal, catering, schoonmaakmiddelen, bouwmaterialen, groenonderhoud	KT / MLT
			Fair-Trade en streek-eigen producten promoten	

Nr.	Maatregel	Toelichting	Acties	Timing (KT, MLT of LT)
12.1.3.	Organisatie van klimaatvriendelijke evenementen		Aandacht voor klimaataspecten (energie, afval, catering en mobiliteit) bij evenementen en activiteiten georganiseerd door de gemeente; zoals Meifeesten, Druivenfestival	KT / MLT
			Bij wijkeesten rekening houden met klimaat-aspecten	
			Bij activiteiten en evenementen van verenigingen	
12.1.4.	Systematische “energie-toets”		Uit te voeren bij beleidsbeslissingen (verkavelingen, evenementen, aanleg infrastructuur,...)	KT
12.2.	Sensibilisering			
12.2.1.	Promotie van duurzame voeding		Lokale en seizoensgebonden producten promoten	KT / MLT
			Aandacht bij voedselverspilling	
			Plaatselijke horeca en handelaars aansporen om lokaal en bio te consumeren. Vegetarische maaltijden aanbieden.	
12.2.2.	Afvalpreventie		Organiseren van campagnes zoals promoten van kraantjeswater drinken, afvalarm winkelen, steunen van Repair-café, gemeentelijke premie voor herbruikluiers, promotie of oprichting van een lokale kringloopwinkel, promoten kringlooptuinieren	KT / MLT / LT
12.2.3.	Communicatie		Een duidelijke strategie van communicatie over het actieplan en de uitgevoerde acties naar alle doelgroepen via verschillende kanalen (website, infokrant, lokale pers, sociale media, nieuwsbrief)	KT / MLT / LT

7. BEOOGDE CO₂ BESPARINGEN

Gebaseerd op de nulmeting van 2011 betekent de vermindering van 20 % een reductie van 7.863 ton CO₂ tegen 2020. Uit de maatregelentool blijkt dat indien we geen acties ondernemen, een toename van 7% zullen realiseren.

DOELSTELLINGEN CO ₂ REDUCTIE VAN HET KLIMAATPLAN VAN HOEILAART in TON CO ₂ en in %									
	TON CO ₂						%		
	2011	2020BAU	2020KP	Vershil 2011- 2020BAU	Vershil BAU-KP	Vershil 2011- 2020KP	Vershil 2011- 2020BAU	Vershil 2020 BAU- 2020KP	Vershil 2011- 2020KP
HUISHOUDENS	20062	21524	19200	1462	-2324	-862	7.29%	-10.80%	-4.30%
TERTIAIR	4723	4540	4100	-183	-440	-623	-3.87%	-9.69%	-13.19%
OPENBARE VERLICHTING	0	0	0	0	0	0	0.00%	0.00%	0.00%
LANDBOUW	602	602	500	0	-102	-102	0.00%	-16.94%	-16.94%
INDUSTRIE	432	432	400	0	-32	-32	0.00%	-7.41%	-7.41%
TRANSPORT	12182	6902	6000	-5280	-902	-6182	-43.34%	-13.07%	-50.75%
EIGEN ORGANISATIE	1316	1316	1050	0	-266	-266	0.00%	-20.21%	-20.21%
TOTAAL	39317	35316	31250	-4001	-4066	-8067	-10.18%	-11.51%	-20.52%

Op basis van de acties voorgesteld in dit plan streeft de gemeente Hoeilaart naar een reductie van de totale CO₂ uitstoot in de gemeente van 8067 ton, wat overeenkomt met een reductie van 20,52%.

Hieronder gaan wij dieper in op de inspanningen die in de verschillende categorieën voorgenomen worden en zullen de mogelijke effecten van specifieke maatregelen in termen van CO₂ reductie in ton en als percentage van het geheel voorgesteld. Deze besparingen werden berekend op basis van de door VITO ontwikkelde "maatregelentool". De besparingen zijn berekend t.o.v. het "BAU"-scenario in het jaar 2020 (zie 4.4.).

Het BAU (business as usual) scenario geeft een inschatting van het energieverbruik en de gerelateerde CO₂-emissies voor 2020, indien geen bijkomende acties door de lokale overheden worden genomen. Het scenario houdt wel rekening met autonome evoluties en beslist Europees beleid.

Het is echter belangrijk te beseffen dat, aangezien de impact van de maatregelen die in het actieplan voorgesteld worden onderling verbonden zijn, de impact van de ene maatregel niet zomaar opgeteld kan worden bij de andere. Zo zal vb. het aanbrengen van muurisolatie in een woning een vermindering van x ton CO₂ uitstoot opleveren en het aanbrengen van dakisolatie in diezelfde woning een vermindering van y ton CO₂. Als men in die woning zowel muur- als dakisolatie zou aanbrengen, dan zal dit echter minder dan (x+y) ton CO₂ uitstoot vermindering opleveren.

Bovendien zal het plaatsen van isolatie in de minst geïsoleerde huizen (vb. huizen van de eerste helft van de 20ste eeuw) veel meer CO₂ besparing opleveren dan het bijkomend isoleren van een huis dat aan het begin van de 21ste eeuw gebouwd werd.

7.1. Gemeente

7.1.1. De ambitie binnen de eigen gemeentelijke organisatie

Binnen de eigen organisatie wordt slechts een klein deel (2%) van de gehele CO₂-uitstoot op het grondgebied gerealiseerd. Toch heeft de gemeente een voorbeeldfunctie en zullen de nodige acties vastgelegd worden om 20% CO₂ te reduceren.

De eigen gebouwen en werking hebben in 2011 een uitstoot van 1316 ton.

Met de vooropgestelde acties willen we dit terugdringen tot 1050 ton, m.a.w. bijna 20,21%.

7.1.2. CO₂ uitstoot vermindering van een aantal voorgestelde maatregelen

Bij het deels doven van de eigen openbare verlichting kunnen we 30% CO₂-uitstoot verminderen (van de totale CO₂ uitstoot van onze eigen openbare verlichting), meer bepaald 42 ton.

7.2. Huishoudens

7.2.1. De ambitie voor de Hoeilaartse huishoudens

Maar liefst 51% van de CO₂ uitstoot in Hoeilaart wordt veroorzaakt door de huishoudens. Het spreekt dan ook voor zich dat dit 1 van de belangrijkste doelgroep van het klimaatbeleid is. Zonder maatregelen zou de CO₂ uitstoot tussen 2011 en 2020 toenemen met 1462 ton CO₂ (of 7,29%). De gemeente zal de komende jaren een klimaatbeleid voeren dat huishoudens zal aanzetten maatregelen te nemen die het energieverbruik verminderen, de energie-efficiëntie van de woningen en huishoudelijke toestellen verhogen en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen doet toenemen.

De huishoudens stootten in 2011 20066 ton CO₂ uit.

Met de vooropgestelde acties willen we de CO₂ uitstoot van de gezinnen met 862 ton (of 4,30%) doen dalen ten opzichte van 2011. Dit komt overeen met maar liefst een CO₂ besparing van 2324 ton (of 10,80%) ten opzichte van het voorspelde Business as Usual resultaat voor 2020.

7.2.2. CO₂ uitstoot vermindering van een aantal voorgestelde maatregelen

	Aantal woningen (%)	Aantal woningen	Vershil CO ₂ t.o.v 2011 (ton)	Vershil CO ₂ t.o.v. 2020BAU (ton)
Dakisolatie	40	1771	-307	-1767
Muurisolatie	40	1771	-403	-1863
Betere beglazing	40	1771	274	-1186
Warmtepomp	3	150	903	-557
Zonneboiler	6	250	1383	-77
Zonnepanelen	25	1107	458	-1002

Tabel 4: Impact van een aantal vooropgestelde maatregelen op CO₂ uitstoot

7.3. Tertiaire sector

De gemeente Hoeilaart beschikt slechts over een klein aantal KMO's, kantoren, winkels en scholen waar toch verwacht wordt een redelijk CO₂ reductie te realiseren. Het BAU scenario geeft aan dat zonder maatregelen reeds 4% gereduceerd wordt. Bovendien hebben beide scholen ook te kennen gegeven dat zij op een korte termijn ingrijpende verbouwingen en nieuwbouwprojecten uitvoeren waarbij het verhogen van de energie-efficiëntie centraal staat.

Met de vooropgestelde acties, over alle thema's heen, kunnen we verwachten dat er in 2020 minstens 13% CO₂ minder uitgestoten zal worden door de tertiaire sector, wat overeenstemt met een CO₂ uitstoot vermindering van 623 ton ten opzichte van 2011.

7.4. Transport

Volgens het BAU scenario zal de uitstoot al gereduceerd worden met 43%, van 12182 ton in 2011 tot 6902 ton in 2020.

De gemeente zal inzetten op mobiliteitsacties zowel op het vlak van infrastructuurwijzigingen (technologische shift: het overstappen op CO₂ vriendelijkere voertuigen) als op mentaliteitswijzigingen (modal shift: overstappen van aangedreven vervoersmiddelen naar stappen of fietsen). Zo hoopt de gemeente dat onze inwoners zich op een meer duurzame manier zullen verplaatsen.

Wanneer 10% van de autokilometers vervangen wordt door verplaatsingen te voet of met de fiets tegen 2020, betekent dit voor Hoeilaart een besparing van 8% ten opzichte van het BAU scenario (modal shift).

Wanneer 10% meer autokilometers zouden gereden worden met een elektrisch voertuig betekent dit een vermindering van 5% ten opzichte van het BAU scenario (technologische shift).

	Verschil CO ₂ t.o.v. 2011 (ton)	Verschil CO ₂ t.o.v. 2020BAU (ton)
Modal shift (10% verplaatsingen per fiets of te voet)	-580	-53
Technologische shift (10% autokm per elektr. wagen)	-34	19

Met de vooropgestelde acties, over alle thema's heen, kunnen we verwachten dat er in 2020 minstens 50,75% CO₂ minder uitgestoten zal worden door transport, wat overeenstemt met een CO₂ uitstoot vermindering van 6182 ton ten opzichte van 2011. Ten opzichte van het Business as Usual scenario voor 2020 zullen we 902 ton CO₂ (of 13,07%) extra besparen.

8. RAPPORTERING EN MONITORING

De gemeente zal op regelmatige basis rapporteren over de voortgang van het gemeentelijk klimaatbeleid.

Naast de jaarlijkse rapportering van de cijfers die we van hogerhand krijgen, zullen we zelf een voortgangsanalyse maken op basis van kwantitatieve en kwalitatieve parameters, zodat we ons beleid kunnen aanpassen en bijsturen waar nodig.

Het beleid zal eveneens aangepast worden aan de technologische vooruitgang en nieuwe inzichten die zich in de komende jaren zullen ontwikkelen.

Om de twee jaar moet de gemeente bij de Europese Commissie rapporteren over de uitgevoerde acties (voortgangsrapport). Hierna kan het actieplan en de uitvoering worden bijgesteld om de doelstelling te halen.

*

* *